

Wardsaetra och Gutasunds hembygdsförening

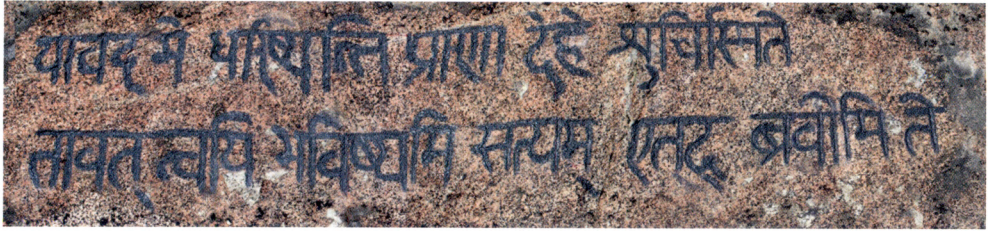
Wardsaetra och Gutasunds hembygdsförening har valt att använda runstenen (U899) vid Lövängsvägen i Vårdsätra som föreningens symbol. Stenen som aldrig har flyttats är rest på 1000-talet och stod då intill vattnet. Texten lyder: ”Torgisl och Gisl läto resa denna stenen efter Sven, sin fader”. Stenen är inte signerad men tillskrivs runristaren Fot som var verksam i mitten på seklet. Runorna skall även ha undersökts av fornforskaren Johannes Bureus som bodde på Vårdsätra gård under 1600-talets första del. Varje år samlas föreningsmedlemmar strax innan Valborg för att röja sly och växtlighet runt stenen.

Foto Olle Norling, Upplandsmuseet. Text Margareta Ingelman och Kerstin Forss.

Torpet Vålbo låg ursprungligen på gränsen mellan Vårdsätra och Sunnersta. I början av 1900-talet flyttades det närmare Vårdsätra gård och kom att kallas Solskottet. Torpet fungerade vid den tiden som sommarhus för idrottsmannen och fabrikören Sixtus Jansons familj och vänner. Sixtus Janson bildade och var verksam i flera föreningar med anknytning till torpet bl.a. IF Thor (1897), dansföreningen Hipp hopp (1907), Upsala Segelsällskap (1907) och Uppsala kanotförening (1916). Han var även en utmärkt fotograf och bilden där medlemmar från USS kastar varpa kommer från hans samling (Uppsala Stadsarkiv). Tavlan med målningen av torpet är gjord av G. Swan 1912.

*Foto till vänster Sixtus Janson. Foto till höger Ramagauri Bhikhabhai.
Text Margareta Ingelman och Kerstin Forss.*

På en stenhäll i Vårdsätra finns en unik sevärdhet i form av en inskrift på sanskrit, troligen den enda i norra Europa. Den utfördes av Otto Fredrik Tullberg i början av 1830-talet som en kärleksförklaring till Linnéättlingen och fästmön Sophia Ridderbjelke på Vårdsätra gård. Texten lyder i översättning: ”Så länge min ande dväljes i kroppen, du ljuvt leende, så länge skall jag tillhöra dig; denna sanning förkunnar jag dig.” Tullberg som 1832 blev docent i österländska språk var mycket intresserad av Indien och gjorde flera resor i Europa för studier av bl.a. sanskrit. Innan han gav sig av på sin första längre resa förlovade han sig hemligt med Sophia 1835. Paret gifte sig så småningom 1841 och det sägs att Tullberg höll stenhällen hemlig så länge han levde. Inskriften återupptäcktes 1922 av orientalisterna Karl Vilhelm Zetterstéen och restaurerades 2012 av Wardsaetra och Gutasunds hembygdsförening med hjälp av en sanskritkunnig medlem. Samtidigt gjordes helt nya studier av stenen och bl.a. har paret Tullbergs namn identifierats i närheten av huvudtexten.

Ovanstående är ett bra exempel på ett arbete som en hembygdsförening kan bidra med både för att bevara och utforska ett kulturarv.

Foto Ramagauri Bhikhabhai.

Text Margareta Ingelman och Kerstin Forss.